

ФІНАНСИ ТА БАНКІВСЬКА СПРАВА

УДК 336.73:336.717.22
JEL Classification: G 220

РОЛЬ СИСТЕМИ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ У ПІДВИЩЕННІ РІВНЯ ДОВІРИ ГРОМАДЯН ДО ДІЯЛЬНОСТІ ДЕПОЗИТНИХ УСТАНОВ

© 2018 ГОНТА О. І., ПРОКОПЕНКО В. Ю., ДУБИНА М. В.

УДК 336.73:336.717.22
JEL Classification: G 220

Гонта О. І., Прокопенко В. Ю., Дубина М. В.

Роль системи гарантування вкладів у підвищенні рівня довіри громадян до діяльності депозитних установ

Головною метою статті є дослідження сутності системи гарантування вкладів та визначення її ролі у підвищенні рівня довіри громадян до діяльності депозитних установ. Розглянуто питання розвитку системи страхування вкладів в Україні, визначено її елементний склад, зокрема, систему гарантування вкладів і систему добровільного страхування вкладів. Проаналізовано особливості їх функціонування. Також визначено, що на вітчизняному ринку депозитних послуг провідну роль у забезпеченні повернення фінансових коштів громадянам відіграє система гарантування вкладів фізичних осіб. З'ясовано, що основним суб'єктом такої системи виступає Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, який здійснює державну політику у цій сфері. У статті здійснено аналіз сучасних тенденцій функціонування зазначеного Фонду та загалом всієї системи гарантування вкладів. Це дозволило визначити базові проблеми у роботі такої системи та напрямки її подальшої трансформації.

Ключові слова: страхування, страхування вкладів, гарантування вкладів, Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, комерційний банк, небанківська установа, кредитна спілка.

Рис.: 3. **Бібл.:** 12.

Гонта Олена Іванівна – доктор економічних наук, професор, директор, Навчально-науковий інститут економіки Чернігівського національного технологічного університету (вул. Стрелецька, 1, Чернігів, 14034, Україна)

E-mail: e.gonta@ukr.net

Прокопенко Валерія Юріївна – доктор економічних наук, професор, директор, Міжнародний інститут інноваційних освітніх технологій (вул. Каразіна, 7/9, офіс 1-3, Харків, 61002, Україна)

E-mail: pvu9@ukr.net

Дубина Максим Вікторович – кандидат економічних наук, доцент, докторант кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Чернігівський національний технологічний університет (вул. Шевченка, 95, Чернігів, 14027, Україна)

E-mail: maksim-32@ukr.net

УДК 336.73:336.717.22
JEL Classification: G 220

UDC 336.73:336.717.22
JEL Classification: G 220

Гонта О. И., Прокопенко В. Ю., Дубина М. В. Роль системы гарантирования вкладов в повышении уровня доверия граждан к деятельности депозитных учреждений

Главной целью статьи является исследование сущности системы гарантирования вкладов и определение ее роли в повышении уровня доверия граждан к деятельности депозитных учреждений. Рассмотрены вопросы развития системы страхования вкладов в Украине, определены ее основные элементы, в частности, система гарантирования вкладов и система добровольного страхования вкладов. Проанализированы особенности их функционирования. Также определено, что на отечественном рынке депозитных услуг ведущую роль в обеспечении возврата финансовых средств гражданам играет система гарантирования вкладов физических лиц. Установлено, что основным субъектом такой системы выступает Фонд гарантирования вкладов физических лиц, осуществляющий государственную политику в данной сфере. В статье проведен анализ современных тенденций функционирования указанного Фонда и в целом всей системы гарантирования вкладов. Это позволило определить базовые проблемы в работе такой системы и направления ее дальнейшей трансформации.

Ключевые слова: страхование, страхование вкладов, гарантирование вкладов, Фонд гарантирования вкладов физических лиц, коммерческий банк, небанковская организация, кредитный союз.

Gonta O. I., Prokopenko V. Yu., Dubyna M. V. The Role of the Deposit Guarantee System in Raising the Level of Public Confidence in Depository Institutions

The main aim of the article is to study the essence of the deposit guarantee system and determine its role in increasing the level of public confidence in depository institutions. The issues of development of the deposit insurance system in Ukraine are considered, its main elements are defined, in particular, the deposit guarantee system and the voluntary deposit insurance system. The features of their functioning are analyzed. Furthermore, it is found that in the domestic market of deposit services the leading role in ensuring the return of funds to citizens is played by the system of individual deposit guarantee. It is established that the main subject of the system is the Deposit Guarantee Fund for Individuals, which implements the government policy in this area. The article analyzes the current trends in the operation of the Fund and, in general, the entire system of deposit guarantee. This made it possible to determine the key problems in the work of the system and the direction for its further transformation.

Keywords: insurance, deposit insurance, deposit guarantee, Deposit Guarantee Fund for Individuals, commercial bank, non-bank organization, credit union.

Fig.: 3. **Bibl.:** 12.

Рис.: 3. Библ.: 12.

Гонта Елена Ивановна – доктор экономических наук, профессор, директор, Учебно-научный институт экономики Черниговского национального технологического университета (ул. Стрелецкая, 1, Чернигов, 14034, Украина)

E-mail: e.gonta@ukr.net

Прокопенко Валерия Юрьевна – доктор экономических наук, профессор, директор, Международный институт инновационных образовательных технологий (ул. Каразина, 7/9, офис 1-3, Харьков, 61002, Украина)

E-mail: pvu9@ukr.net

Дубина Максим Викторович – кандидат экономических наук, доцент, докторант кафедры финансов, банковского дела и страхования, Черниговский национальный технологический университет (ул. Шевченко, 95, Чернигов, 14027, Украина)

E-mail: maksim-32@ukr.net

Gonta Olena I. – Doctor of Sciences (Economics), Professor, Director, Scientific-Educational Institute of Economics of Chernihiv National Technological University (1 Streletska Str., Chernihiv, 14034, Ukraine)

E-mail: e.gonta@ukr.net

Prokopenko Valeriia Yu. – Doctor of Sciences (Economics), Professor, Director, International Institute of Innovative Educational Technologies (office 1-3, 7/9 Karazina Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: pvu9@ukr.net

Dubyna Maksym V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Candidate on Doctor Degree of the Department of Finance, Banking and Insurance, Chernihiv National Technological University (95 Shevchenka Str., Chernihiv, 14027, Ukraine)

E-mail: maksim-32@ukr.net

Постановка проблеми. Важливою передумовою розвитку національної економіки є наявність ефективно функціонуючої фінансової системи в державі, у межах якої відбуваються процеси трансформації фінансових ресурсів економічних суб'єктів у кредитні й інвестиційні кошти. Ці ресурси складають основу фінансового забезпечення розбудови національного господарства. Окреслені процеси в системі ринкових взаємовідносин можуть відбуватися лише через систему фінансових установ, яка відіграє ключову роль у розвитку економіки будь-якої країни. Відповідно, якість роботи банківських і парабанківських посередників є однією з основних передумов забезпечення ефективності процесу перетворення грошових коштів у системі «заощадження-інвестиції».

У зв'язку з цим більшість країн світу запроваджують серйозний державний контроль за діяльністю фінансових посередників, які працюють з вільними фінансовими ресурсами економічних суб'єктів. Такий контроль є об'єктивною необхідністю для забезпечення повернення у майбутньому акумульованих цими установами ресурсів та унеможливлення їх банкрутства, що може призвести до втрати коштів їх клієнтами. Проте, як показує досвід функціонування фінансових систем різних країн, створити ефективно діючу систему такого контролю вкрай складно, і час від часу виникають випадки банкрутства фінансових установ. Для збереження коштів власників ресурсів, що акумульовані були такими фінансовими посередниками, у розвинутих країнах створені й успішно функціонують системи страхування вкладів фізичних та юридичних осіб. Їх існування повинно забезпечувати стабільність функціонування всієї фінансової системи держави та сприяти формуванню відчуття захищеності у власників тимчасово вільних фінансових ресурсів, їх впевненості у поверненні власних коштів.

В Україні сьогодні вже існує певна система страхування вкладів. Проте, враховуючи реалії функціонування банківської системи держави та діяльність небанківських посередників на ринку фінансових послуг, низький рівень довіри громадян до роботи зазначених установ, така система, попри загалом успішне виконання власних функцій, не сприяє формуванню відчуття фінансової стабільності

у власників фінансових ресурсів. Це у підсумку не сприяє залученню до економічного обігу їх ресурсів і перешкоджає процесу трансформації фінансових ресурсів в державі. Саме окреслене і обумовлює актуальність обраної теми статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню теоретичних, методологічних і практичних аспектів функціонування системи страхування вкладів присвячено значну кількість наукових робіт, серед авторів яких доцільно зазначити таких учених: Алексеєнко М., Аржевітін С., Бойчук Т., Бондаренко Є., Бухтіарова А., Версаль Н., Вовчак О., Войцеховська Х., Волосович С., Єгоричева С., Єрьоменко І., Коваленко Ю., Козьменко С., Огієнко В., Поліщук Є., Рисін В., Ткаченко Н. та ін.

Однак, враховуючи значні теоретичні та практичні результати наукових досліджень, що були отримані зазначеними вченими, малодосліджуваними залишаються питання пізнання впливу системи страхування вкладів на зміну рівня довіри громадян до діяльності фінансових установ. Також додаткової конкретизації потребує визначення сутності категорій «система страхування вкладів» та «система гарантування вкладів», з'ясування спільних і відмінних рис між цими об'єктами.

Головною метою статті є дослідження сутності системи гарантування вкладів та визначення її ролі у підвищенні рівня довіри громадян до діяльності депозитних установ.

Виклад основного матеріалу. Дослідження розпочнемо з встановлення економічної сутності категорії «система страхування вкладів». У переважній більшості наукових досліджень вітчизняних вчених ототожнюються поняття «страхування вкладів» та «гарантування вкладів». Проте, на нашу думку, між окресленими дефініціями існує різниця. Під системою страхування вкладів доцільно розглядати всі відносини, які виникають між фінансовими посередниками, органами державної влади, власниками коштів і іншими установами, котрі дають можливість гарантувати повернення коштів економічних суб'єктів, що були передані на тимчасовій основі фінансовим посередникам.

Аналіз зарубіжного досвіду функціонування системи страхування вкладів дозволяє виділити два шляхи побудови такої системи. Перший пов'язаний виключно з формуванням традиційної системи державного гарантування залучених фінансовими посередниками коштів від фізичних і юридичних осіб. Другий спосіб – це добровільне страхування вкладів самими економічними суб'єктами з власної ініціативи. У такому випадку активну роль починають відігравати страхові компанії, які пропонують відповідні продукти щодо страхування різних фінансових ризиків.

В Україні система добровільного страхування вкладів фізичних та юридичних осіб не набула розповсюдження. Така ситуація може бути пояснена такими причинами:

- загальною недовірою, насамперед, фізичних осіб до діяльності страхових компаній;
- наявністю централізованої системи державного гарантування вкладів через Фонд гарантування вкладів фізичних осіб;
- незацікавленістю страховиків у розвитку цього виду страхування, оскільки страхові компанії більше зацікавлені в тих видах страхових послуг, які дають змогу отримати більший прибуток;
- низький рівень фінансової грамотності громадян і культури страхування фінансових ризиків; у більшості випадків фізичні особи здійснюють страхування при отриманні кредитів під тиском комерційних банків, які розглядають надання страхової послуги як обов'язковий елемент процесу видачі позики;
- непрозорість функціонування парабанківських посередників, які мають право залучати кошти економічних суб'єктів, що впливає на вартість відповідних страхових продуктів і є невідповідним для власників коштів;
- небажання економічних суб'єктів нести додаткові витрати на послуги страхових компаній, оскільки у системі гарантування вкладів основні внески до страхового фонду здійснюються комерційними банками, а не їх клієнтами.

Отже, в Україні основну роль у формуванні системи повернення коштів фізичних і юридичних осіб, що залучені фінансовими установами, відіграє система гарантування вкладів. Страхові компанії у незначній кількості пропонують послуги зі страхування вкладів. Цьому сприяє і чинне законодавство України, відповідно до норм якого страхування вкладів взагалі не виділено в обов'язковий або добровільний вид страхування, а розглядається страховиками як складова страхування фінансових ризиків [6].

На сьогодні у вітчизняних наукових працях прийнято під терміном «система страхування вкладів» розглядати, в першу чергу, систему державних органів влади, що забезпечують функціонування такої системи і виконують провідну роль у гарантуванні поверненості фінансових ресурсів фізичним та юридичним особам. Варто зазначити, що системи страхування вкладів у різних країнах мають свої національні особливості, які залежать від рівня функціонування фінансових посередників та загального розвитку національної економіки [4; 5].

Розглянемо детальніше сутність системи гарантування вкладів. У Законі України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» зазначається, що система гарантування вкладів – це сукупність відносин, що виникають у зв'язку зі створенням і функціонуванням Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, виведенням неплатоспроможних банків з ринку та їхньою ліквідацією [7]. Заславська О. І. визначає цю систему як сукупність спеціально встановлених і нормативно закріплених на рівні держави умов діяльності уповноважених суб'єктів із забезпечення повернення депозитних коштів фізичних осіб на умовах платності, строковості та правочину щодо гарантування, оформленого у письмовій формі [8]. Вовчак О. Д. при розгляді системи депозитного страхування зауважує, що ця система забезпечує захист вкладів у випадку банкрутства комерційного банку. Основний її ефект полягає у попередженні банківської паніки і відтоку депозитів [3].

Отже, існування системи гарантування вкладів у переважній більшості країн є невід'ємним елементом функціонування ринку депозитних послуг. В Україні провідну роль у функціонуванні системи гарантування вкладів відіграє Фонд гарантування вкладів фізичних осіб (ФГВФО), який було створено у 2001 р. Діяльність зазначеного Фонду пов'язана з необхідністю підтримувати довіру фізичних осіб до діяльності комерційних банків, що функціонують в Україні. Таким чином, ФГВФО виступає інструментом гарантування повернення коштів, що були вкладені до банківських установ, які визнано банкрутами [2, с. 73]. Згідно із положеннями Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» ФГВФО є установою, що виконує спеціальні функції у сфері гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку, є юридичною особою публічного права, має відокремлене майно, яке є об'єктом права державної власності і перебуває у його господарському віданні [7].

Основними управлінськими структурними підрозділами ФГВФО відповідно до чинного законодавства є адміністративна рада, виконавча дирекція та служба внутрішнього аудиту. Адміністративна рада займається формуванням стратегічних орієнтирів діяльності ФГВФО, основні положення реалізації яких вже впроваджує у життя виконавча дирекція, яка, як і служба внутрішнього аудиту, підпорядковується адміністративній раді зазначеного Фонду.

Функції ФГВФО поширюються виключно на діяльність комерційних банків на ринку депозитних послуг. Повернення коштів, які залучені іншими фінансовими установами, цим Фондом не гарантуються. Така ситуація сприяла тому, що банки отримали серйозну конкурентну перевагу щодо залучення тимчасово вільних фінансових ресурсів фізичних осіб. Відповідно, небанківські установи на сьогодні не можуть скласти їм конкуренцію у цій сфері. ФГВФО здійснює нагляд за діяльністю комерційних банків у частині залучення ними депозитних коштів. Участь цих установ в Україні у цьому Фонді є обов'язковою. Банк стає учасником ФГВФО в день отримання банківської ліцензії, яку надає НБУ. Єдиними банками, що не належать до Фонду, є ПАТ «Державний ощадний банк України» та ПАТ «ПриватБанк», їх вклади гарантуються державою за кошти

державного бюджету. На рис. 1 показано зміну кількості банків-учасників ФГВФО протягом 2012–2018 рр.

З 2014 р. спостерігається стрімка тенденція до скорочення кількості учасників Фонду, що пов'язано зі зменшенням загальної кількості банківських установ, які мали право здійснювати власну діяльність в Україні. Така ситуація була результатом проведення значної чистки банківської системи держави від фінансово нестійких банківських установ, що проводилася НБУ. У підсумку на кінець 2017 р. загальна кількість банків в Україні становила 82 установи (рис. 1). Хоча на кінець 2013 року – 179 од., у 2014 році – 162 од., у 2015 році – 119 од., у 2016 році – 99 од.

Період 2014–2017 рр. став складним як для діяльності НБУ як державного регулятора грошово-кредитної системи держави, так і для ФГВФО як одного з основних суб'єктів всієї системи гарантування вкладів фізичних осіб. Стрімке зниження кількості реально діючих банків у державі вплинуло і на обсяги виплачених Фондом коштів громадянам у результаті втрати ними власних ресурсів у банках-банкрутах. На кінець 2017 р. ФГВФО було виплачено загалом 87,7 млрд грн. Хоча у 2013 році – 1,8 млрд грн (рис. 2).

Проте, незважаючи на вчасну виплату всіх заблокованих у проблемних банках коштів громадян та виконання ФГВФО всіх зобов'язань щодо їх повернення, у суспіль-

стві досить стрімко знижується рівень довіри до діяльності фінансових установ. Зниження загалом соціально-економічного рівня життя громадян вплинуло на скорочення обсягів їх тимчасово вільних фінансових ресурсів та можливість здійснювати заощадження. Підвищився попит лише на кредитні продукти. Стрімка девальвація національної валюти, інфляція та масове закриття банківських установ лише поглибило рівень недовіри суспільства до діяльності фінансових установ. Частково ця ситуація може бути пояснена втратою реальної вартості коштів їх власниками поки відбувався процес виведення неплатоспроможних банків з ринку та виплата втрачених коштів. З іншої сторони, розмір гарантованої суми повернення коштів також знизився у перерахунку в дол. США. Відповідну інформацію наведено на рис. 3. Дані рис. 3 демонструють, що спроможність ФГВФО гарантувати повернення коштів громадянам у разі банкрутства конкретної банківської установи стала на порядок меншою, рівень захищеності власників фінансових ресурсів значно знизився. Відповідно, зазначений Фонд виконує більше роль адміністратора процесу повернення коштів їх власникам, ніж інституційного регулятора, який повинен сприяти забезпеченню належного рівня довіри у суспільстві до діяльності фінансових установ і проводити відповідну політику у цій сфері.

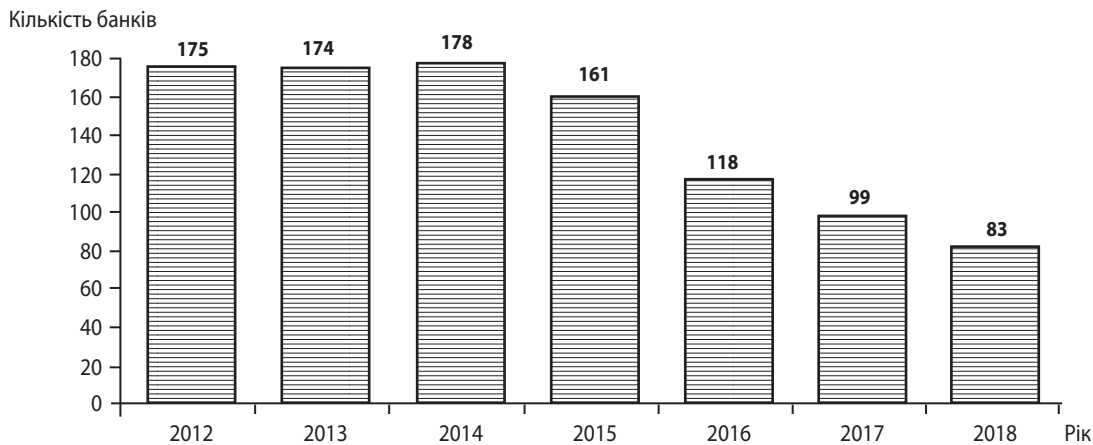


Рис. 1. Динаміка учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб

Джерело: сформовано авторами на основі [10]

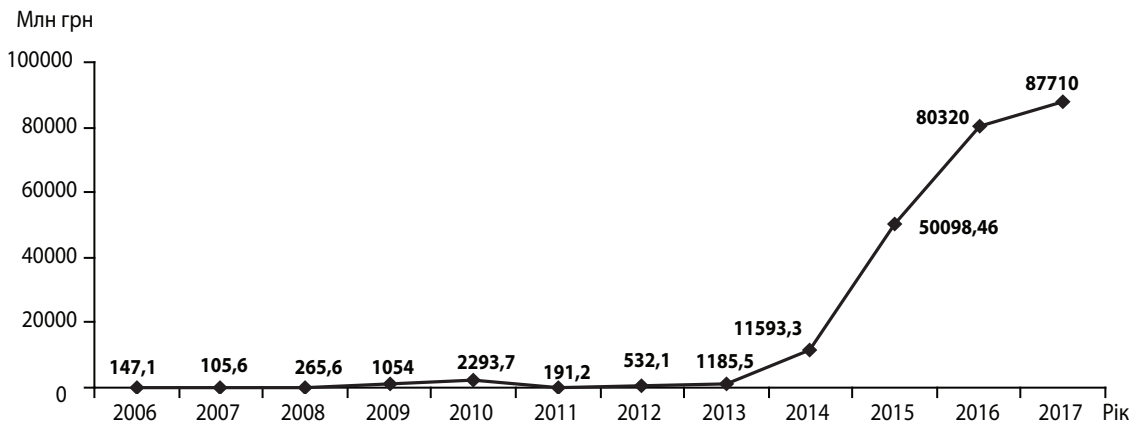


Рис. 2. Інформація про обсяги фінансових ресурсів, що були виплачені ФГВФО

Джерело: сформовано авторами на основі [9]

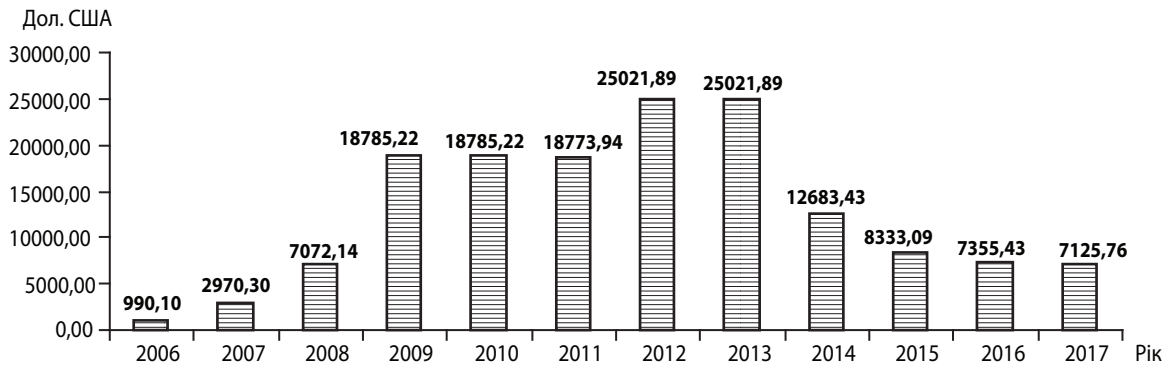


Рис. 3. Розмір гарантованої суми відшкодування за вкладами фізичних осіб у 2006–2017 рр.

Джерело: сформовано авторами на основі [11; 12]

Враховуючи результати проведеного дослідження, вважаємо, що варто виділити такі основні проблеми розвитку системи страхування вкладів в Україні.

1. Розвиток системи гарантування вкладів банківських установ відбувається в умовах існування неналежного рівня власних коштів ФГВФО для гарантування таких вкладів, що свідчить про об'єктивну необхідність втручання держави з виділенням фінансових ресурсів з бюджету для повернення депозитів. Відповідно, це і було здійснено під час закриття банківських установ. У такому випадку отримуємо ситуацію, коли повернення вкладів фактично відбувається за рахунок коштів населення країни. З іншого боку, у відповідності до діючого законодавства, ФГВФО не може наростити швидкими темпами необхідний обсяг фінансових ресурсів, який би дозволив йому самостійно виконувати свої функції. У зв'язку з такою суперечливою ситуацією у науковій літературі можна зустріти декілька шляхів виходу з цього положення.

На думку деяких авторів, доцільно змінити поточну практику повного страхування та натомість запропонувати дворівневе страхування: встановити повне покриття певного невеликого обсягу депозиту та запропонувати обмежене часткове покриття решти. Такий механізм є більш привабливим, бо, з одного боку, повне покриття маленьких вкладів дозволяє захистити населення з низьким рівнем доходів, а з іншого боку – страхування другої частини дозволить залучити більш значні вклади, тоді як частковість виплат примусить вкладників обережніше вибирати комерційні банки, надаючи перевагу більш стійким з них [1, с. 7].

Гарантування вкладів має і негативний бік. По-перше, у вкладників практично зникає проблема зваженості при виборі комерційного банку з точки зору його фінансової стійкості. По-друге, наявність системи гарантування вкладів може призвести до викривлення раціональної ринкової поведінки банку та його менеджменту – вони перестають якісно аналізувати ризики власної діяльності. Це може негативно вплинути на банківську систему, послабити її. Однак втрата довіри до банківської системи внаслідок відсутності гарантування вкладів справедливо вважається вагомішою, ніж відшкодування втрат. Головне – це знайти оптимальне, зважене рішення. По-третє, відшкодування

втрат вкладниками проблемних банків може викликати невдоволення власників інших банків і частини громадян, які прямо чи опосередковано повинні розплачуватися за чужі помилки або ризикові дії [6, с. 22].

2. Система гарантування банківських вкладів, що побудована в Україні, створена за принципом максимально можливого залучення ресурсів населення до економічного обігу. Така ситуація сприяє підвищенню схильності громадян нести власні ресурси до тих фінансових установ, які пропонують найбільші відсоткові ставки. При цьому показники діяльності таких банків громадянами не аналізуються. Однак зазначена система не враховує факт того, що такі проценти за депозитними угодами пропонують банки, які ведуть більш ризикову діяльність щодо використання цих коштів. Тобто ризик вибору клієнтами дещо ненадійних банків лягає цілком на ФГВФО, оскільки власнику буде здійснюватися компенсація у повному обсязі, незалежно від рівня ризикованості банківської установи, в якій він тримав кошти. Ситуація 2014–2016 рр. підтвердила наявність такої ситуації в Україні.
3. Не розв'язаною проблемою розвитку системи гарантування вкладів в Україні є відсутність гарантійних схем повернення депозитів населенню, що були акумульовані іншими небанківськими депозитними установами. Така ситуація сприяє формуванню додаткових конкурентних переваг банківських установ на ринку депозитних послуг та негативно впливає на інших фінансових посередників. На наше переконання, для формування стабільно функціонуючої фінансової системи держави гарантування повернення депозитів громадян є важливою проблемою подальшого її розвитку. Її вирішення вимагає використання системного підходу для забезпечення повернення коштів населенню, які були акумульовані всіма депозитними установами, включаючи небанківських посередників. Варто враховувати, що втративши кошти, які були вкладені до небанківських депозитних установ, рівень довіри фізичних осіб взагалі до діяльності фінансових посередників буде знижуватися, а їх схильність здійснювати заощадження

буде зменшуватися, а відновлення довіри вимагає тривалого часу.

4. Необхідно розробити механізми компенсації втрати громадянами реальної вартості власних коштів, які виявляються заблокованими у проблемних банках, через девальвацію національної валюти та існування високого рівня інфляції. Такий крок дозволить лише підвищити довіру громадян до депозитних установ і сприятиме залученню додаткових фінансових ресурсів до економічного обігу.

Висновки. Отже, система страхування вкладів складається з двох компонентів: системи гарантування вкладів і добровільного страхування депозитів. В Україні на сьогодні функціонує система гарантування вкладів, які залучаються виключно банківськими установами. До основних проблем подальшого розвитку зазначеної системи варто віднести такі: недостатній рівень власних фінансових ресурсів ФГВФО; відсутність стратегії розвитку ФГВФО; недосконалість системи статистичної інформації, що надає зазначений Фонд про свою діяльність; відсутність гарантування вкладів, залучених іншими депозитними установами; постійне зниження реальної вартості депозитів громадян унаслідок впливу девальвації національної валюти та інфляційних процесів; де-факто постійно знижується обсяг гарантованої суми повернення коштів громадянам та ін. Вирішення зазначених проблем дозволить збільшити прозорість функціонування ринку депозитних послуг, сприятиме підвищенню довіри клієнтів до діяльності фінансових установ і забезпечить зростання обсягів фінансових ресурсів, які акумульовані цими посередниками, для подальшого їх перетворення у кредитні й інвестиційні ресурси розвитку національного господарства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексєєнко М. Страхування вкладів фізичних осіб: практика та шляхи її вдосконалення. *Економіка України*. 2002. № 3. С. 17–24.
2. Версаль Н. Система страхування депозитів комерційних банків: теорія та практика функціонування в Україні. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2007. № 94–95. С. 73–76.
3. Вовчак О. Д. Страхова справа : підручник. Київ : Знання, 2011. 391 с.
4. Дубина М. В., Кравчук А. В., Вільховик О. В. Концептуальний підхід до декомпозиції системи страхування вкладів. *Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія «Економічні науки»*. 2013. № 2 (66). С. 218–224.
5. Дубина М. Механізм розвитку ринку фінансових послуг на основі інституту довіри: теорія, методологія, практика : монографія. Чернігів : ЧНТУ, 2018. 667 с.
6. Єрмоменко І., Джуччі Р. Система гарантування вкладів: Час для змін // Інститут економічних досліджень та політичних консультацій в Україні. URL: http://www.ier.com.ua/ua/publications/policy_briefing_series/?pid=1898
7. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб : Закон України від 04.05.2018 4452-V // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>
8. Заславська О. І. тенденції розвитку гарантування вкладів фізичних осіб в Україні. *Вісник Волинського інституту економіки та менеджменту*. 2016. Вип. 16. С. 121–129.
9. Інформація про обсяги фінансових ресурсів, що були виплачені ФГВФО // Портал «Публічний аудит». URL: <http://publicaudit.com.ua/reports-on-audit/doslidgennya-fondy-garantuvannya-vkladiv-fizichnyh-osib/>
10. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб URL: <http://www.fg.gov.ua/statistics/>
11. Показники банківської системи // Національний Банк України. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593
12. Статистичні дані функціонування Фонду гарантування вкладів фізичних осіб // Фонд гарантування вкладів фізичних осіб. URL: <http://www.fg.gov.ua/about/report>

REFERENCES

- Alekseienko, M. "Strakhuvannya vkladiv fizychnykh osob: praktyka ta shliakhy yii vdoskonalennia" [Individual deposit insurance: practice and ways to improve it]. *Ekonomika Ukrainy*, no. 3 (2002): 17–24.
- Dubyna, M. *Mekhanizm rozvytku rynku finansovykh posluh na osnovi instytutu doviry: teoriia, metodolohiia, praktyka* [The mechanism of financial services market development based on trust institution: theory, methodology, practice]. Chernihiv: ChNTU, 2018.
- Dubyna, M. V., Kravchuk, A. V., and Vilkhovyyk, O. V. "Kontseptualnyi pidkhid do dekompozitsii systemy strakhuvannya vkladiv" [A conceptual approach to the decomposition of the deposit insurance system]. *Visnyk Chernihivskoho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu. Seriya «Ekonomichni nauky»*, no. 2 (66) (2013): 218–224.
- Fond harantuvannya vkladiv fizychnykh osob. <http://www.fg.gov.ua/statistics/>
- "Informatsiia pro obsiahy finansovykh resursiv, shcho byly vyplacheni FHVFO" [Information on the amount of financial resources paid to the FLVFO]. Portal «Publichnyi audyt». <http://publicaudit.com.ua/reports-on-audit/doslidgennya-fondy-garantuvannya-vkladiv-fizychnykh-osib/>
- [Legal Act of Ukraine] (2018). <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>
- "Pokaznyky bankivskoi systemy" [Indicators of the banking system]. Natsionalnyi Bank Ukrainy. https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593
- "Statystychni dani funktsionuvannya Fondu harantuvannya vkladiv fizychnykh osob" [Statistical data on the functioning of the Guarantee Fund for Individuals' Deposits]. Fond harantuvannya vkladiv fizychnykh osob. <http://www.fg.gov.ua/about/report>
- Versal, N. "Systema strakhuvannya depozytiv komertsiiynykh bankiv: teoriia ta praktyka funktsionuvannya v Ukraini" [The system of deposit insurance for commercial banks: theory and practice of functioning in Ukraine]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka*, no. 94–95 (2007): 73–76.
- Vovchak, O. D. *Strakhova sprava* [Insurance business]. Kyiv: Znannia, 2011.
- Yeryomenko, I., and Dzhuchchi, R. "Systema harantuvannya vkladiv: Chas dlia zmin" [Deposit Guarantee System: Time to change]. Instytut ekonomichnykh doslidzhen ta politychnykh konsultatsii v Ukraini. http://www.ier.com.ua/ua/publications/policy_briefing_series/?pid=1898
- Zaslavska, O. I. "Tendentsii rozvytku harantuvannya vkladiv fizychnykh osob v Ukraini" [Trends in the development of guaranteeing deposits of individuals in Ukraine]. *Visnyk Volynskoho instytutu ekonomiky ta menedzhmentu*, no. 16 (2016): 121–129.